

Vzpomínka na Petra Kuchaře

Před více než 10 lety odešel z tohoto světa Petr Kuchař, amatérský přírodovědec a milovník přírody. Jeho život byl celkem nenápadný, přesto svým výzkumem přispěl nezanedbatelnou měrou k poznání přírody Mostecká i řady dalších oblastí severozápadních Čech.

Petr Kuchař se narodil 29. června 1948 v Mostě. Část mládí strávil v Sulejovicích u Lovosic, později se s rodiči přestěhoval do litvínovské části Janov. Většinu života však prožil v Meziboří na Mostecku. Krajina dolního Poohří a Krušné hory, stejně jako nedaleké České středohoří mu učarovaly, a nepochybně podnítily jeho obdiv a lásku k přírodě, které ho provázely po celý život. Po vystudování střední všeobecně vzdělávací školy a chemické průmyslové školy začal pracovat v rafinérii ropy v Záluží u Litvínova.

V roce 1959 ho zaujala malakologie a u ní vydržel řadu let. Petrova nejplodnější léta byla 1977–1989; poslední sběr je z roku 1997. Nejvíce se věnoval faunistice měkkýšů v Ústeckém kraji (okresy Most, Louny, Ústí nad Labem, Teplice a Litoměřice). Jeho sběry však pocházejí také z kraje Královéhradeckého, Pardubického, Středočeského a Jihočeského, dále z Moravy, Slovenska, Polska, Maďarska a Bulharska. Velmi pečlivě si vedl sbírkovou kartotéku; ta obsahuje více než 1600 položek měkkýšů; naprostá většina exemplářů pochází z České republiky. Zvláště se věnoval hrachovkám rodu *Pisidium* a postupně se stal uznávaným československým znalcem determinačně náročné čeledi drobných vodních mlžů z čeledi okružankovitých (*Sphaeriidae*). Některé jeho cenné nálezy pocházejí z lokalit, které už podlehlly rozsáhlým krajinným změnám v severozápadních Čechách (ustoupily např. těžbě uhlí, nebo je zatopily vody přehrady), takže faunistické doklady mají již historický význam. Při určování a vyhodnocování sběrů spolupracoval s V. Pfliegerem, J. G. J. Kuiperem, S. Máchou, L. R. Kolouchem, V. Ložkem či O. Kroupou.

K nejzajímavějším nálezům patřil objev vřetence horského (*Pseudofusus varians*) z Meziboří; publikoval i nové nálezy druhů nových pro tehdejší Československo: v roce 1979 *Pisidium moitessierianum*, roku 1988 společně se svým synem Radovanem nový nálezy *Potamopyrgus jenkinsi* (dnes správně nazývaný *Potamopyrgus antipodarum*, písečník novozélandský).

Mnoho času však věnoval také amatérské paleontologii. Jeho sběry obohatily paleontologickou část sbírky Muzea města Ústí nad Labem. Celkem se jedná o téměř 2400 vzorků, větší část tvoří ucelená kolekce vzorků severočeské křídly. Poměrně často sbíral také v Barrandienu, okrajově i jinde. V posledních letech života se také intenzivně zajímal o dendrologii a měl radost z každé novinky, s níž se setkal.

I když Petr možná někdy působil poněkud uzavřeně a vleklé zdravotní problémy mu postupně ubíraly na elán a občas i optimismu, jeho velkou devizou bylo dobré srdce. Dovedl se radovat z úspěchů druhých, i každá zpráva o nových nálezech z jeho oblíbených lokalit a oblastí byla pro něj potěšením. Bývalo pokaždé příjemné diskutovat nad nějakým přírodovědným exponátem ve sbírce, projít se společně k oblíbené lokalitě česneku medvědího nedaleko jeho bydliště, nebo pomalu vystoupat podél zahrádek nad Meziboří a přehlédnout krásné kopce Českého středohoří.

Vedl školní kroužek při základní škole v Meziboří. Formálně šlo o pionýrský kroužek, který ale prakticky nebyl zatížen zbytečným politickým pozadím a děti se v něm seznamovaly s přírodou i tábornickými dovednostmi. Někteří z jeho tehdejších členů dodnes rádi vzpomínají na výlety do přírody Mostecká. Nešlo však jen o ně, s Petrem bývala někdy skutečně sranda: nezapomenutelným zážitkem bylo např. seznámení se s hrou „tlučení špačků“ (v dospělosti ji někteří pak naučili i svoje děti). Málokdo ví, že Petr občas psal básničky – některé rozpustilé, jiné dosti ironické, rozhodně však originální.

Jeho odchod byl bohužel velmi náhlý. Petrův nelehký život se uzavřel 29. ledna 2006. Občas člověka přepadne smutek z toho, že si s ním už není možné příjemně popovídat nad šálkem dobrého čaje (ten opravdu dovedl ocenit) a že jeho milý úsměv, vyvolaný vzpomínkou na terénní zážitky nebo nějakou zajímavost ze světa přírody, zůstal jen ve vzpomínkách. Je to ale vlastně jediný smutek, který v nás zanechal, a jsme moc rádi, že na Petra zůstalo mnoho vzpomínek plných pohody a radosti. Bylo pro nás velké štěstí, že jsme ho mohli potkat a že jsme se na mnoho let stali přáteli.

Vít Joza, Luboš R. Kolouch

Petr Kuchař na návštěvě u Václava Pfliegera v Národním muzeu (foto L. R. Kolouch 31. 7. 1997).

Bibliografie Petra Kuchaře

- Kuchař, P. 1979: Nový nález *Pisidium moitessierianum* Paladilhe, 1866 (Mollusca, Bivalvia) v ČSSR. Fauna Bohemiae Septentrionalis, Ústí nad Labem, 4: 47–48.
- Kuchař, P. 1983: *Potamopyrgus jenkinsi* poprvé v Československu. Živa, Praha, 31 (1): 23.
- Kuchař, P. & Kuchař, R. 1988: Nový nález *Potamopyrgus jenkinsi* (E. A. Smith, 1889) v ČSSR. Fauna Bohemiae Septentrionalis, Ústí nad Labem, 13 (1987): 101.
- Kuchař, P. & Wohlgemuth, E. 1990: Malakofauna dolního toku říčky Olešné. Přírodovědný sborník západomoravského muzea v Třebíči, 17: 69–73.

Životopisné články

- Kolouch, L. R. 2006: Petr Kuchar [recte Kuchař] (1949–2006). American Malacological Society Newsletter, 37(1): 6–7.
- Kolouch, L. R. 2006: Malakolog Petr Kuchař in memoriam. Živa, Praha, 54, append.: XXI.